

Arbetslöshetskassornas
samorganisation, SO

Box 1110
111 81 Stockholm

Tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204) – Arbetslöshetskassornas samorganisation (SO)

Datainspektionens beslut

Datainspektionen konstaterar att SO inte är *personuppgiftsansvarig* för den behandling av personuppgifter om medlemmar i arbetslöshetskassor som sker i systemen Melos, ÄGA och OAS.

Datainspektionen konstaterar att Arbetslöshetskassornas samorganisation (SO) är *personuppgiftsbiträde* åt arbetslöshetskassorna för den behandling av personuppgifter som sker i den s.k. informationsutbytesplattformen och vid testning av systemen.

Ärendet avslutas.

Redogörelse för tillsynsärendet

Datainspektionen genomförde den 31 januari 2013 en inspektion hos SO. Inspektionen har inte föranletts av något klagomål utan är ett led i Datainspektionens projekt avseende arbetslöshetskassor. Syftet med inspektionen har varit att kontrollera om och hur SO behandlar personuppgifter om medlemmar i arbetslöshetskassor.

Vid inspektionen och senare skriftväxling med SO har i huvudsak följande framkommit.

Allmänt om verksamheten

SO är en förening i vilken medlemmarna utgörs av samtliga 29 arbetslöshetskassor (a-kassor). SO har ca 30 anställda, varav drygt hälften arbetar med IT. Föreningens huvudsakliga arbetsuppgifter är att utveckla och förvalta IT-system, tolka och kommunicera rättsläget på försäkringsområdet samt utbilda a-kassornas anställda. SO har en styrelse, ett teknikutskott och ett försäkringsutskott.

Melos och ÄGA/OAS

SO utvecklar och förvaltar medlemssystemet Melos och ärendehanteringssystemet ÄGA/OAS. A-kassorna har tecknat nyttjanderättlicenser av SO. Varje a-kassa bestämmer själv vilken leverantör som ska sköta driften av kassans system. I dagsläget finns det två leverantörer, Evry och Softronic, och ytterligare en är på väg (Advania). SO har tecknat ett ramavtal med Evry och 22 stycken av a-kassorna har avropat på avtalet. De övriga a-kassorna har egna avtal. Personuppgifterna behandlas hos leverantörerna på uppdrag av respektive a-kassa. SO har ingen åtkomst till personuppgifterna i systemen.

När en ny lagändring är på väg att träda ikraft tillsätter SO arbetsgrupper för att utreda hur lagändringen ska tolkas juridiskt och vilka tekniska anpassningar som är nödvändiga. I arbetsgrupperna ingår anställda från a-kassorna. Om man inom en arbetsgrupp inte är överens kan förslaget skickas på remiss till a-kassorna. Slutligt beslut tas av Försäkringsutskottet eller styrelsen. En enskild a-kassa kan inte skapa en egen applikation inom dessa system utan får vända sig till SO med en sådan begäran.

Medlemssystemet Melos används av de flesta a-kassorna men även vissa fackföreningar. Alla a-kassor som idag använder Melos har databaserna som separerade från fackföreningarnas databaser.

Informationsutbyte

A-kassorna skickar uppgifter till och från myndigheter enligt författningsreglerade uppgiftsskyldigheter med hjälp av en informationsutbytesplattform som tillhandahålls av SO. Regler för informationsutbytet fastställs i avtal mellan SO och berörd myndighet. Inga a-kassor kan själva utveckla system för informationsutbyte. Däremot sitter representanter för a-kassorna i Teknikutskottet som tar fram förslag som SO:s styrelse sedan beslutar om.

Gallring

Det har inte skett någon gallring av ärendehistoriken i ÄGA. Skälet är enligt SO att ÄGA-systemet inte har varit i bruk så länge så att gallring ska ske. SO

uppmanade dock a-kassorna att gallra innan de gick in i systemet. I SO:s verksamhetsplan för 2013 anges att verktyg för gallring ska skapas i ÄGA.

OAS har gallrats kontinuerligt men för tillfället är gallringen stoppad eftersom det inte skett på ett korrekt sätt. SO ska under 2013 åtgärda felet så att gallring kan ske på korrekt sätt.

Någon gallring av uppgifter i Melos har aldrig skett. De a-kassor som använder Melos och SO har haft svårt att tolka vad som är korrekt när gallring ska ske. Enligt verksamhetsplanen ska det åtgärdas under 2013. Medlemsuppgifter lagras både i Melos och i OAS.

Internetkassan

A-kassornas medlemmar kan via Internetkassan anmäla arbetslöshet, fylla i kassakort och skicka in studieintyg till sin a-kassa. Via Internetkassan kan medlemmarna även få uppgift om beslut som gäller honom eller henne.

Internetkassan ser inte likadan ut för alla a-kassor eftersom a-kassorna kan välja funktioner de vill använda. För kassornas handläggare finns det möjlighet att lägga in uppgifter i ett fritextfält. Motsvarande funktion finns inte för medlemmarna som använder Internetkassan. A-kassorna kan även bestämma vilken information som ska lämnas till användarna av Internetkassan

Loggning

Loggning sker av alla åtgärder som vidtas av handläggare i ÄGA/OAS och Melos. Även då handläggare endast tar fram uppgifter om en medlem loggas. Vissa delar av loggarna är inte direkt tillgängliga för a-kassorna men de kan tas fram med hjälp från SO. Det finns inte någon möjlighet att gallra loggarna. A-kassorna kan regelbundet ta fram s.k. larmlistor med uppgifter om t.ex. onormalt hög utbetald ersättning eller någon ovanlig manuell handläggning.

Behandling av personuppgifter vid utbildning i SO:s lokaler

Vid utbildning som arrangeras av SO och i SO:s lokaler används särskilda utbildningsdatabaser som inte innehåller "skarpa" uppgifter alla är skapade för utbildningsändamål. Kommunikationen till systemen sker via egen okrypterad lina som är dedikerad till SO.

Behandling av personuppgifter vid testning

Vid uppdateringar av systemet, fusioner mellan a-kassor och åtgärder vid mycket allvarliga fel använder SO testdata från a-kassornas databaser. I dessa fall får SO fullmakt från berörd a-kassa att använda personuppgifterna. Några av SO:s anställda på IT-avdelningen som ansvarar för testning har åtkomst till

testdata. När personal från kassorna är hos SO för att testa systemen skriver de på en sekretessförbindelse. Efter fullgjord testning raderas uppgifterna.

Övriga IT-säkerhetsfrågor

Inloggning till Internetkassan kan göras på två sätt. Antingen genom talsvars-kod eller genom ett lösenord med åtta siffror blandat med bokstäver. För närvarande pågår ett arbete att upphandla e-legitimation. Enligt SO vill a-kassorna att den gamla inloggningen ska finnas kvar.

Inloggningen i ÄGA är inte krypterad. SO rekommenderar att a-kassorna inte ska koppla upp sig över internet.

A-kassorna bestämmer själva om hur de sätter behörigheter. SO har bestämt de tekniska förutsättningarna för behörighetstilldelningen. Det finns dock ingen möjlighet att styra behörighetstilldelningen så att handläggarna får tillgång endast till delar av uppgifterna som gäller en medlem, t.ex. begränsad tillgång till inskannade sjukintyg.

Skäl för beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Behandling av personuppgifter om medlemmar av a-kassor omfattas av personuppgiftslagen. Informationsutbyte med myndigheter och mellan arbetslöshetskassorna sker med stöd av uppgiftsskyldigheter enligt lag eller annan författning.

Personuppgifterna som behandlas i systemen Melos, ÄGA och OAS har strukturerats på ett sådant sätt att de s.k. hanteringsreglerna i personuppgiftslagen är tillämpliga (5 a § personuppgiftslagen).

Personuppgiftsansvar

Ansvarig för en behandling av personuppgifter (personuppgiftsansvarig) är den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen med och medlen för behandlingen (3 § personuppgiftslagen).

Vem som bestämmer över ändamålen avgörs genom en bedömning av de faktiska omständigheterna i det enskilda fallet. Avgörande för denna bedömning är bl.a. varför behandlingen utför och vem som är initiativtagare till behandlingen. Att bestämma över medlen för behandlingen avser främst att bestämma över de tekniska och organisatoriska medlen för behandlingen, dvs. "hur" behandlingen ska gå till, t.ex. vilka personuppgifter som ska behandlas, vilka tredje män som ska få tillgång till de behandlade personuppgifter och när uppgifter ska raderas.

Ändamålet med den behandling som sker i systemen Melos, ÄGA och OAS är att administrera medlemskap i a-kassor, avgifter och ersättning enligt bestämmelser i lag och förordningar. Det är de olika a-kassorna som får anses ha bestämt ändamålet genom att besluta om att driva verksamhet som a-kassa.

Vad gäller medlen för behandlingen framgår det av ärendet att SO visserligen utvecklar och förvaltar de angivna systemen. A-kassorna har dock del av besluten genom att delta i samarbetet inom SO. De har också möjlighet att välja andra system än de som utvecklats av SO även om det skulle vara förenat med praktiska problem. Vidare kan de även i viss utsträckning beställa skräddarsydda funktioner av SO. Av väsentlig betydelse för personuppgiftsansvaret är också att SO normalt inte har tillgång de behandlade personuppgifterna.

Det får därför anses klarlagt att SO inte bär ett personuppgiftsansvar för den behandling som sker i systemen Melos, ÄGA och OAS. När SO behandlar personuppgifter i informationsplattformen och vid testning får det anses ske på uppdrag av a-kassorna. SO är i sådana fall personuppgiftsbiträden åt a-kassorna.

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet skall ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Inspektionen måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fick ta del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Detta beslut har fattats av tf generaldirektör Hans-Olof Lindblom i närvaro av tillsynschefen Catharina Fernquist, juristerna Anna Larsson Stattin och Martin Brinnen, föredragande samt informationssäkerhetsspecialisten Adolf Slama.

Hans-Olof Lindblom

Martin Brinnen